

RTU studiju kurss "Jūras transporta uzņēmumu ekonomika un finanses"**0J000 Latvijas Jūras akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LJA057
Nosaukums	Jūras transporta uzņēmumu ekonomika un finanses
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Valdis Priednieks - Habilitētais doktors, Profesors
Mācībspēks	Jelēna Ivanova - Docents Inguna Šimane - Projektu vadītājs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Studiju kursa teorētiskā daļa ietver: - pārskatu un problēmu identifikāciju par transporta, tanī skaitā jūras transporta sistēmas lomu un tendencēm ekonomikas globalizācijas apstākļos pasaulē, tā lomu un vietu Latvijas tautsaimniecības ilgtspējīgā attīstībā; - jūras transporta un tā infrastruktūras attīstības galvenie virzītājspēki un ietekmes analīze, ietekme uz apkārtējo vidi un globālajām klimata pārmaiņām, tās iespējamie risinājumi; - ilgtspējīga jūras transporta attīstības koncepcija un tās īstenošanas problēmas, saistībā ar jaunām tehnoloģijām un pastrāvojušām vides degradācijas problēmām; - studijas par klasteru koncepcijas būtību, daudzveidību un tās izmantošanas iespējām jūras transporta un tā infrastruktūras kompleksā; - padziļinātas studijas par efektīvas uzņēmējdarbības nozīmīgiem aspektiem: uzņēmumu saimnieciskās un finansiālās darbības organizācija un analīze, uzņēmumu biznesa plāns un to finansēšanas formas, grāmatvedības pārskati, to analīze un interpretācija, preču un pakalpojumu pašizmaksas kalkulācija. Studiju kursa praktiskajā daļā studējošie praktisko prasmju un iemaņu iegūšanai studiju kursa pētījumu jomā izstrādā patstāvīgo darbu un studiju darbu (skat. LJA082).
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir attīstīt studējošo akadēmiskās un pētnieciskās kompetences, lai studējošie spētu patstāvīgi izmantot teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas, izvērtējot jūras transporta un ostu uzņēmumu ekonomiskās attīstības situāciju, problēmas un perspektīvas, ievērojot esošās aktualitātes un tendences globālās ekonomikas attīstībā un apkārtējās vides aizsardzībā. Studiju kursa uzdevumi: 1. Sniegt studējošiem izpratni par uzņēmumu saimniecisko un finansiālo darbību, tās analīzi un izvērtēšanu. 2. Attīstīt studējošo spējas integrēt un interpretēt iegūtās kompleksās zināšanas savā profesionālā un pētnieciskā darba attīstībā, izrādīt ētisko atbildību par savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību ilgtspējas kontekstā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studējošo patstāvīgais izziņas un pētnieciskais darbs ietver trīs galvenos uzdevumus: - veikt pētījumu par vienu no studiju kursā aplūkotajām aktuālajām problēmām saistībā ar jūras transporta vai ostu uzņēmumu darbību un attīstības tendencēm; - izpētīt un analizēt attiecīgos pieejamos statistiskos, zinātniskās literatūras, interneta avotus un reglamentējošos aktus; - veikt pētījuma rezultātu analīzi un sagatavot tos prezentācijai. Darba organizācija. Studējošie saskaņā ar izvēlēto aktuālo problēmu, pielietojot kompleksas zināšanas par jaunākajām tendencēm jūras transporta problemātikā un ilgtspējīgas attīstības veicināšanā, patstāvīgi izstrādā darbu saistībā ar jūras transporta vai ostu darbības pilnveidi. Patstāvīgais darbs tiek izstrādāts studentu grupās plānveidīgi, sadarbībā un savstarpējās pašpiederības apmaiņas procesā ar mācībspēku, kas norit gan praktisko nodarbību, gan individuālo konsultāciju laikā. Izstrādāto pētniecisko darbu studējošie prezentē semināros, izraisot profesionālu diskusiju.
Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Marita Rurāne. Uzņēmumu finansu vadība. Turības mācību centrs. 2014. 2. Kenton Will., Financial Statement Analysis: How It's Done, by Statement Type, Investopedia, 2022. 3. Rodrigue J. P., Maritime Transportation Drivers for the Shipping and Port Industries, ITF, 2010. 4. The Handbook of Maritime Economics and Business. 2nd Edition, Lloyd's List, 2010. Papildu / Additional: 1. Joseph Stiglitz., Globalization and Its Discontents., Penguin Books, 2002. 2. Review of the EU Sustainable Development Strategy (EU SDS) – Reviewed Strategy., Council of the European Union, Brussels, 2006. 3. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija. Kopsavilkums., Rīga, 2008. 4. Sustainable development in Europe: concepts, evaluation and applications. Cheltenham: Edward Elgar, 2007. 5. Bragg S. M., Financial Analysis., Accounting tools Inc., 2014, p. 325. 6. European Maritime Transport Environmental Report 2021. 7. www.eea.europa.eu/publications/maritime-transport/ 7. Environmental Initiatives at Seaports Worldwide: A Snapshot of Best Practices (2013). (I2S2). 8. Maritime Transport Conference 2022., www.mtconference.upc.edu/en 9. Review of Maritime Transport., UNCTAD, 2020 - 2022, Citi informācijas resursi / Other sources of information: Interneta saites saistībā ar studiju kursa tematiku www.dnv.com, www.imo.org, www.mk.gov.lv u.c.

Nepieciešamās priekšzināšanas	Bakalaura kompetence ekonomikas teorijā, uzņēmējdarbības organizācijā, vispārēja izpratne par jūras transporta, tā infrastruktūras vietu un funkcijām globālās ekonomikas apstākļos un ietekmē uz apkārtējo vidi un ilgtspēju.
-------------------------------	--

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Jūras transporta sistēma, tās loma pasaules globālajā ekonomikā un attīstības tendences. 1.1. Transporta sistēma, tās uzdevumi, struktūra un apjoms pasaulē, ES un Latvijā. - jūras transporta raksturlielumi, tā izvēles pamatnosacījumi; - starptautiskās tirdzniecības pārvadājumu struktūra un saturs; - "mēroga" ekonomijas principu piemērošana jūras pārvadājumos. 1.2. Jūras transports un ostas kā transporta sistēmas sastāvdaļas. - jūrmiecības un ostu evolūcija un attīstības faktori; - ostu efektivitāti noteicošie faktori; - jūras transporta vieta globālajā ekonomikā; - izmaiņas globālajos un nacionālajos biznesa modeļos un politikās; - klimata izmaiņas un vides aizsardzības starptautiskā kustība; - jūras transporta izmaiņu galvenie virzītājspēki (politiskie risinājumi, demogrāfiskā situācija un sabiedrības ietekme, enerģijas pieejamība un alternatīvas, apkārtējā vide, tehnoloģijas).	4	20	2	30
2. Ilgtspējīgas jūras transporta sistēmas koncepcija. 2.1. Ilgtspējīgas sabiedrības attīstības dimensijas: ekonomiskā, vides un sociālā. 2.2. Ilgtspējīgas jūras transporta sistēmas veidošanas un funkcionēšanas faktori: - organizēta, starptautiski funkcionējoša Administrācijas sistēma; - adekvāts atbalsts no finanšu sektora; - valstu un sabiedrības aktīva iekļaušanās starptautiskā zinātnes, tehnoloģiju un izglītības attīstības procesā. 2.3. Ilgtspējīgas jūras transporta sistēmas izveidošanas galvenās aktivitātes un to realizācijas problēmas.	2	14	1	20
3. Reglamentējošie tiesību akti un likumi, kas attiecas uz jūras transportu un tā ekspluatāciju. 3.1. Starptautiskās konvencijas un ES regulas. 3.2. Latvijas valsts jūras administrācija un tās pienākumi, kas saistīti ar jūras transporta un ostu darbību.	2	14	1	20
4. Uzņēmuma saimnieciskās darbības biznesa plāns, finansēšana un saimnieciskās darbības pašizmaksas aprēķins. 4.1. Biznesa plāna būtība, raksturojums. 4.2. Biznesa plāna galvenās sastāvdaļas: - informācija par uzņēmumu; - nozares raksturojums; - projekta raksturojums; - projekta mārketinga plāns; - finanšu prognozes un pieņēmumi; - galvenie riski un to samazināšanas pasākumi. 4.3. Uzņēmumu finansēšana un finansējumu veidi.	6	0	1	0
5. Klasteru metode, tās izmantošana jūras transporta un ostu darbībā.	2	0	1	0
6. Ražotās produkcijas un sniegto pakalpojumu pašizmaksas kalkulācijas metodes, to pielietošanas īpatnības un dinamika.	8	0	2	0
7. Uzņēmuma finansiālā stabilitāte un saimnieciskās darbības finanšu analīze. 7.1. Uzņēmuma finansiālās stabilitātes būtība. 7.2. Finanšu analīzes informācijas avoti. 7.3. Finanšu pārskatu analīzes lietotāji. 7.4. Finanšu analīzes metodes un paņēmieni. 7.5. Finanšu pārskatu rādītāju analīzes koeficientu metode. 7.6. Uzņēmuma saimnieciskās darbības iespējamā bankrota prognozēšana.	8	0	2	0
Kopā:	32	48	10	70

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: - izprot aktuālās jūras transporta un ostu uzņēmumu darbības principus, to efektivitāti ietekmējošos faktorus, pastāvošās problēmas un iespējamās risinājumus; - izprot ilgtspējīgas attīstības nepieciešamību nozarei, tās nodrošināšanas iespējamās risinājumus; - spēj parādīt kompleksas zināšanas, kas atspoguļo jaunākās zinātniskās tendences jūras transporta un ostu darbības efektivitātes paaugstināšanā un ilgtspējai, kas veido pamatu studējošo sekmīgai tālākajai profesionālajai karjerai un zinātniskai pētniecībai.	Metodes: diskusijas, grupu darbs, situāciju analīze, patstāvīgā pētnieciskā darba izstrāde un aizstāvēšana, eksāmens (kombinēta forma). Kritēriji: - izpratne par jūras transporta uzņēmumu vietu tautsaimnieciskā kompleksā globālās ekonomikas apstākļos, to efektivitātes izvērtējumu; - jūras transporta uzņēmumu ilgtspējīgas attīstības principu pārziņāšana, izpratne par to nozīmīgumu nozares ilgtspējas attīstības veicināšanā.

Prasmes: - spēj integrēt apgūto teoriju un faktoloģisko informāciju par galvenajām uzņēmējdarbības problēmām jūras transporta nozarē, pielietojot analītisku pieeju un caurviju prasmes; - spēj rast risinājumu jūras transporta un ostu darbības efektivitātes paaugstināšanā un ilgtspējas nodrošināšanā; - spēj strādāt noteiktu problēmu un uzdevumu risināšanai sadarbībā ar citiem, izprast sarežģītus ekonomiskos vides un sociālos procesus; - spēj veikt ekonomiskus aprēķinus un kritiski izvērtēt iegūtos rezultātus, argumentēti tos izskaidrot un diskutēt gan ar speciālistiem, gan nespeciālistiem.	Metodes: diskusijas, grupu darbs, situāciju analīze, patstāvīgā pētnieciskā darba izstrāde un aizstāvēšana, eksāmens (kombinēta forma) Kritēriji: - spēja kritiski izvērtēt dažādu, tanī skaitā faktoloģisko, informāciju; - spēja patstāvīgi un praktiski izmantot apgūto teoriju un citu informāciju; - spēja strādāt sadarbībā ar citiem un risināt problēmu situācijas.
Kompetences: - spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt ar jūras transporta un ostu uzņēmumu darbību saistītas problēmas; - spēj argumentēti pamatot izstrādātos priekšlikumus vai risinājumus; - spēj analizēt un interpretēt uzņēmumu finanšu pārskatu rādītājus, novērtēt to darbības ilgtspēju.	Metodes: diskusijas, grupu darbs, situāciju analīze, patstāvīgā pētnieciskā darba izstrāde un aizstāvēšana, eksāmens (kombinēta forma). Kritēriji: spēja formulēt, kritiski analizēt un argumentēti pamatot pieņemtos lēmumus un risinājumus.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Aktivitāte nodarbību laikā (diskusijas, situāciju analīze)	10
Patstāvīgā pētnieciskā darba izstrāde un aizstāvēšana, grupu darbs	50
Eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	1.0	1.0	0.0		*	